

01
2025

VELKOMĚTIŘÍČSKO

Město vstoupilo do
roku opravy náměstí

VELKOMEZIŘÍČSKO

Zpravodaj města Velké Meziříčí,
periodikum územního samosprávného
celku.

Vydává Město Velké Meziříčí,
Radnická 29/1, 594 13, Velké Meziříčí,
IČ 00295671.

Vychází měsíčně v nákladu 5 800 výtisků
pro Velké Meziříčí a místní části Hrbov,
Svařenov, Lhotky, Kúsky, Dolní Radslavice,
Mostišťe a Olší nad Oslavou, zdarma.

Evidenční číslo MK ČR E 11 305.

Adresa redakce:

Radnická 29/1, 594 13 Velké Meziříčí

Šéfredaktorka: Martina Strnadová

Redaktorka: Tina Kárníková

Redaktor: Petr Chňoupek

Telefon: 566 781 038, 724 063 930

E-mail: velkomezirisko@velkomezirici.cz

Tisk, roznos: SAMAB PRESS GROUP, a. s.,
tiskarna@samab.cz, Česká pošta, s. p.

V případě nedodání zpravodaje
se obraťte na Českou poštu Velké Meziříčí
(+420 954 259 401).

Můžete si ho vyzvednout také ve
vestibulu radnice, případně v redakci
Velkomeziříčska.

Vydavatel si vyhrazuje právo krátit nebo
upravit příspěvky bez předchozího souhlasu
autora, v případě nedostatku místa je zcela
odmítnout. Příspěvky některých autorů
mohou vyjadřovat názory pisatele a nemusí
se shodovat se stanoviskem vydavatele.
Jakékoliv užití a šíření částí nebo celku
obsahu Velkomeziříčska bez písemného
svolení vydavatele je zakázáno.

Neoznačené příspěvky jsou zprávami
vydavatele.

Toto číslo vychází ve čtvrtek
8. ledna 2025 (XXXVI. ročník).

Uzávěrka příštího čísla je
24. ledna 2025 ve 12:00.

Podklady pro inzerci, blahopřání
a společenskou kroniku přijímáme:

Pondělí: 13:00–17:00

Středa: 10:00–12:00

Pátek: 8:00–12:00

Úvodník

Alexandros Kaminaras
starosta

Vážení spoluobčané, milí sousedé, dovoluji vám všechny srdečně pozdravit v novém roce, a to přímo z náměstí, tedy z místa, ze kterého jsme – v jeho současné podobě – společně přivítali nový rok velmi pravděpodobně naposledy.

Přesně před 12 měsíci jsem zde hovořil o mnoha blížících se výzvách při rozvoji Velkého Meziříčí. Teď již mohu říci, že rok 2024 byl pro naše město v tomto ohledu rokem důležitých úspěchů. Investovali jsme do školek, do škol, obnovili jsme několik ulic a kultivovali různé kouty veřejného prostoru. Vykoupili jsme pozemky pod budoucím jihovýchodním obchvatem, od Kraje Vysočina jsme koupili parcelu pro stavbu sportovní haly, a také jsme získali všechny pozemky ve Svitě, čímž jsme vytvořili velkou šanci pro budoucí posílení centra města.

Avšak ty největší výzvy máme teprve před sebou. Před rokem jsem vám sděloval, že věřím, že přesně za rok z tohoto místa potvrdím blízke zahájení stavebních prací na rekonstrukci náměstí. Takže potvrzují! Mám upřímnou radost, že zhruba v polovině dubna začneme tvořit dlouhou očekávané dílo, které nejednou dělilo názory velkomeziříčské společnosti. Na jeho konečné podobě jsme se však nakonec dohodli. Celková obnova hlavního náměstí je pro všechna města, bez ohledu na jejich velikost, vždy výjimečnou a nejprestižnější záležitostí, která se děje zhruba jednou za 30–50 let. V kontextu našeho města půjde navíc o nejdražší stavbu v jeho historii. Bude s ní spojena řada komplikací a omezení, které se dotknou všech v centru se pohybujících lidí. Žádám vás proto předem o trpělivost a shovívavost. Budou potřeba, abychom mohli konečně udělat opravu, která, jak se snad všichni shodneme, je již bezodkladně nutná. A protože se taková věc děje skutečně jednou za půl století, vnímejme ji jako vzácnost, u které můžeme být zrovna my, současní obyvatelé Velkého Meziříčí, a která bude naší hmatatelnou vizitkou po několika dalších desetiletích.

V letošním roce nás také čekají veledůležité volby do Poslanecké sněmovny Parlamentu České republiky, které rozhodnou o složení další vlády a tím i směřování naší země. Byť se zdá být národní politika pro naše každodenní životy něčím nepodstatným a vzdáleným, věřte, že opak je pravdou a každé rozhodnutí našich vládních činitelů se přímo i nepřímo propíše do kvality našich životů zde ve městě. Zdvořile vás všechny žádám, abyste k těmto volbám na podzim letošního roku přišli. Zároveň vás chci požádat, abyste při úvahách o své volbě nenaskakovali na vlnu těch, kteří šíří strach, slibují na první pohled jednoduchá řešení složitých problémů a nevěřili laciným heslům populistů, kterým obvykle nejde o prosperitu naší země, ale hlavně o jejich osobní prospěch. Spíše prosím zvažte volbu těch, kteří naopak přinášejí řešení možná ne rychlá, možná ne na první pohled a pro všechny příjemná, ale zato realistická, účinná a z dlouhodobého hlediska pro naši zemi a tím i naše životy a životy našich potomků přínosná.

Na prahu nového roku bych vás chtěl vyzvat k tomu, abychom se vzájemně podporovali, naslouchali si a hledali cesty, jak překonávat překážky, které nám život přinesou. Abychom společně pokračovali v budování města, na které můžeme být hrdí.

Vážení spoluobčané, milí sousedé, přeji vám šťastný nový rok 2025!

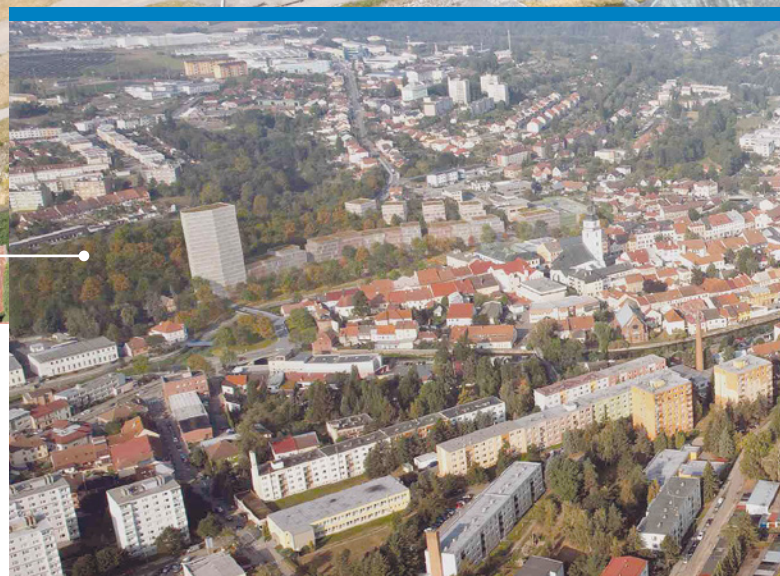
VELKOMEZIŘÍČSKO V SÍTI:

www.velkomezirisko.cz

[f](#) [yt](#) [@velkomezirisko](#)

Návrh společnosti Grimm architekti

Městu patří celý Svit

Velké Meziříčí kupuje od Lidlu pozemky ve Svitě. Díky tomu bude vlastnit celý tříhektarový areál v centru města, který využije pro svůj rozvoj.

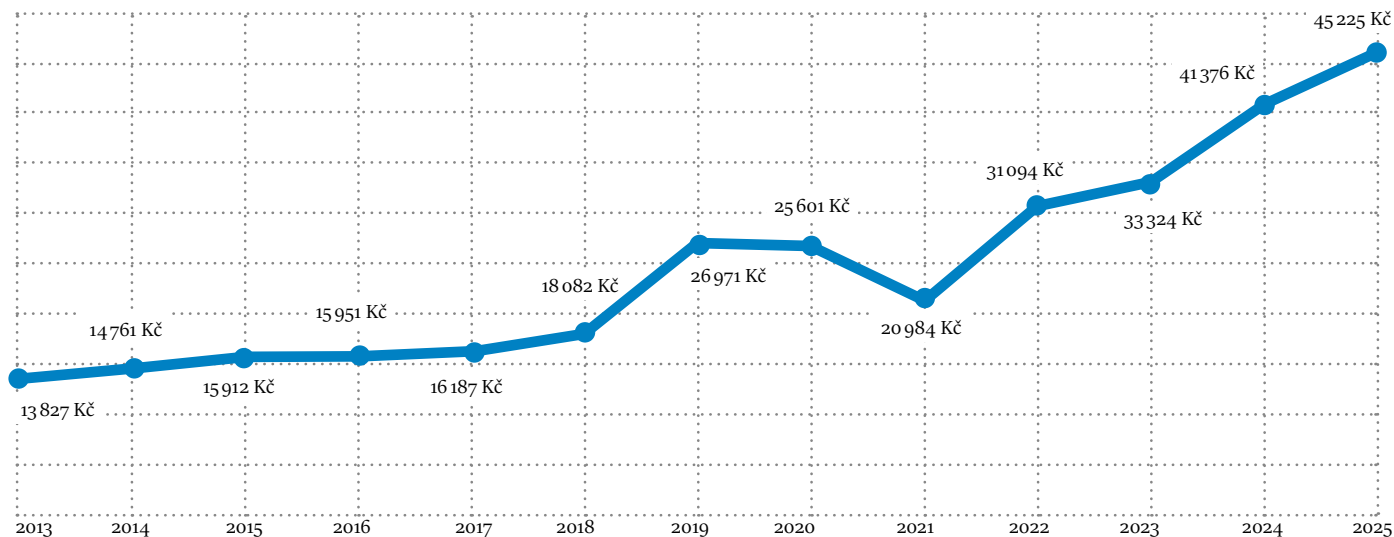
Koupi pozemků ve Svitě o celkové výměře 9 741 metrů čtverečních za cenu 36 milionů korun schválili zastupitelé na svém proscinovém jednání. „Díky majetkoprávnímu sjednocení pozemků ve Svitě získáme tři hektary pro rozvoj, který si klade za cíl posílit centrum Velkého Meziříčí,“ uvedl starosta Alexandros Kaminaras. Uzavírá se příběh, který se táhne zhruba patnáct let. Někdy kolem roku 2010 město dostalo nabídku k odkoupení pozemků po bývalé koželužně Svit. Část pozemků v této lokalitě již město vlastnilo a nabízela se tak možnost areál scelit. Přesto ji tehdejší vedení města odmítlo. Později pozemek koupila společnost Lidl, která v centru Velkého Meziříčí chtěla postavit svoji prodejnu. Tu

se nakonec podařilo umístit do nového areálu obchodního centra nahoře na Karlově, a městu se tak znovu otevřela možnost pozemek ve Svitě od Lidlu získat. Více než půlroční jednání dospělo do zdárného konce. A spolu s farskou zahradou, kterou město získalo v květnu od farnosti, se nyní Velkému Meziříčí podařilo celý areál Svitě majetkoprávně scelit.

Město již má v rukou územní studii, jak by mohl Svit v budoucnu vypadat. Architektonický návrh vzešel z urbanistické soutěže, která proběhla v říjnu. Zvítězila v ní společnost Grimm architekti ze Žďáru nad Sázavou, jež nejnvhodněji navrhla příští podobu lokality Svitě včetně jejího propojení s okolními oblastmi, zejména s ohledem na soutok řek Balinky a Oslavy a navázání urbanistické koncepce na Čechovy a Riegrovy sady.

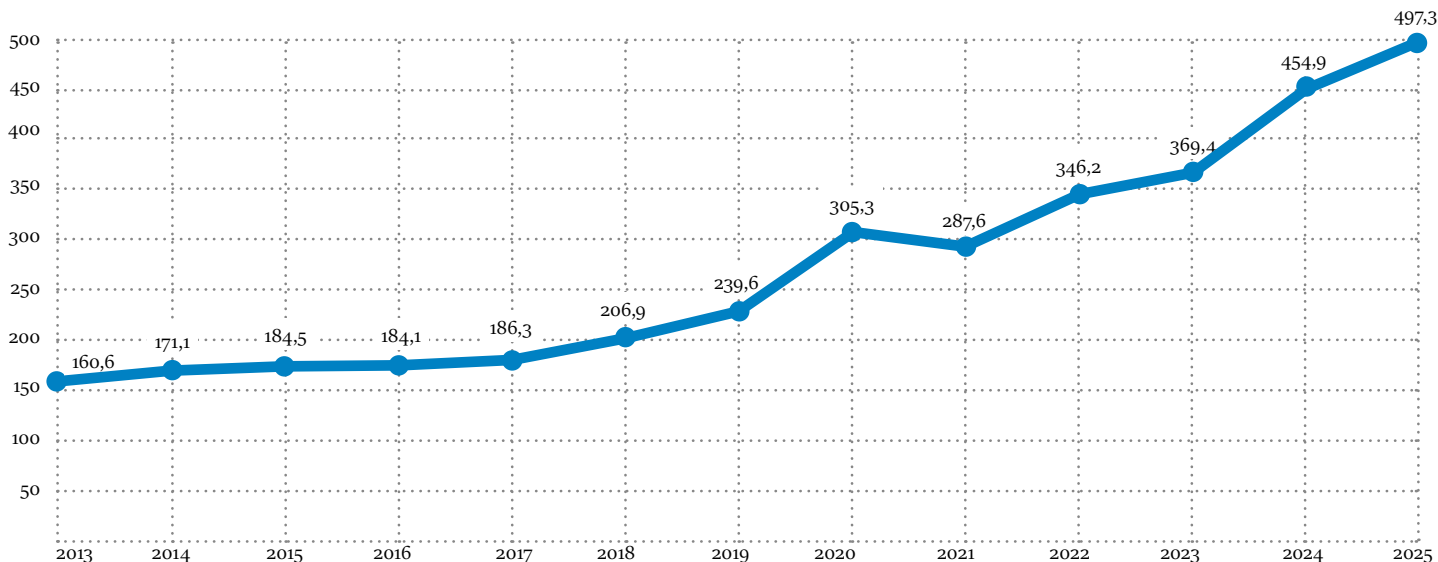
Martina Strnadová

Příjmy města v přepočtu na jednoho obyvatele

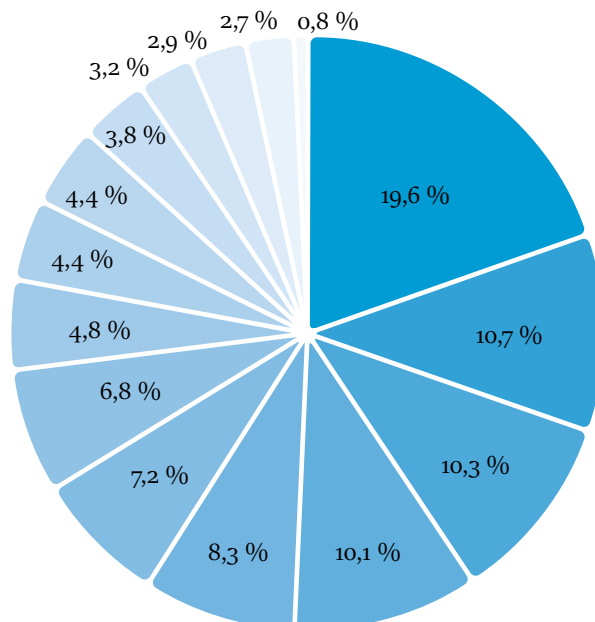
*počet obyvatel v roce 2024 a 2025 je brán k 18. 12. 2024

Příjmy města (v mil. Kč)

Vybrané provozní výdaje 2025

- Odpady
- Péče o veřejnou zeleň a prostranství
- Základní školy (město)
- Sociální služby města
- Jupiter club
- Sportoviště VM
- Sportovní grant
- Muzeum
- Veřejné osvětlení
- Knihovna
- Údržba komunikací
- Mateřské školy (město)
- Sociální grant
- ZŠ a MŠ (místní části)
- Kulturní grant

Cena rekonstrukce náměstí a přilehlých ulic podle projektu

- Město zaplatí 223 205 356,27 korun s daní
- Svazek vodovodů a kanalizací Žďársko (vodovod a splašková kanalizace) zaplatí 76 303 602,53 korun s daní (podíl města necelých 18 918 248,56)

Město si na rekonstrukci náměstí bere celkový úvěr 130 000 000 korun rozložený do dvou let čerpání v souladu s harmonogramem prací, tj. 90 milionů v roce 2025 a 40 milionů v roce 2026.

Zajímavosti z rozpočtu: Vybrané výdaje

Sportoviště VM na jednoho občana	9 098 000 Kč 827 Kč
Jupiter club na jednoho občana	10 427 000 Kč 948 Kč
Základní školy (město) příspěvek na jednoho žáka	13 030 000 Kč 10 778 Kč
Mateřské školy (město) příspěvek na jedno dítě	3 990 000 Kč 10 584 Kč
ZŠ a MŠ (místní části) příspěvek na jedno dítě/žáka	3 352 000 Kč 17 925 Kč
Knihovna na jednoho občana	5 486 000 Kč 499 Kč
Muzeum na jednoho občana	6 079 000 Kč 553 Kč
Sociální služby města na jednoho občana	12 690 000 Kč 1 154 Kč
Péče o veřejnou zeleň a prostranství na jednoho občana	13 510 000 Kč 1 229 Kč
Veřejné osvětlení na jednoho občana	5 600 000 Kč 509 Kč
Údržba komunikací na jednoho občana	4 750 000 Kč 432 Kč
Odpady na jednoho občana	24 650 000 Kč 2 242 Kč
Sportovní grant na jednoho občana	8 500 000 Kč 773 Kč
Sociální grant na jednoho občana	3 697 917 Kč 336 Kč
Kulturní grant na jednoho občana	1 000 000 Kč 91 Kč

počet obyvatel k 18. 12. 2024

Rozpočet města je podřízen nadcházející rekonstrukci náměstí

Velké Meziříčí bude v roce 2025 hospodařit s příjmy bezmála půl miliardy. Rozpočet je výrazně podřízen připravované rekonstrukci náměstí. S dalšími investicemi nepočítá.

V úterý 17. prosince zastupitelé schválili rozpočet hospodaření města s příjmy 497 milionů, do nichž je zapojený přebytek a cizí zdroje, tj. čerpání úvěrů, a výdaji 497 milionů korun. Nezahrnuje investiční akce, neboť v dubnu 2025 by měla začít rekonstrukce náměstí a přilehlých ulic, tedy největší investice v novodobé historii Velkého Meziříčí. Ostatní rozpracované projekty a investice jsou pozastaveny až do úno-

ra, kdy bude znám přebytek hospodaření města z roku 2024. Teprve pak zastupitelé rozhodnou, které budou pokračovat.

Rekonstrukce náměstí a přilehlých ulic má podle projektové dokumentace stát celkem 300 milionů korun. Z toho 223,6 milionu korun s daní bude hradit město – jde o nové povrchy, výsadby apod., a to včetně pětileté následné péče o nově vysazenou zeleň. Svaz vodovodů a kanalizací Žďársko

zaplatí za rekonstrukci vodovodu a splaškové kanalizace dalších 76,2 milionu korun s daní, přičemž město se na tom bude podílet necelými devatenácti miliony. Město si na rekonstrukci náměstí bere celkový úvěr 130 000 000 korun rozložený do dvou let čerpání v souladu s harmonogramem prací, tj. 90 milionů v roce 2025 a 40 milionů v roce 2026. Splatnost úvěru je deset let. Rekonstrukce má začít v dubnu 2025 a potrvá jeden a půl roku, tedy zhruba do října 2026. Stavební firma, která rekonstrukci provede, bude známa v lednu. **Martina Strnadová**

NOVÉ NÁMĚSTÍ
2026

Město připravuje záchranný archeologický výzkum

Souběžně s rekonstrukcí náměstí a přilehlých ulic bude probíhat i záchranný archeologický výzkum v dotčené oblasti. Město již zahájilo zadávací řízení na nejvhodnějšího dodavatele.

Archeologové by měli podrobně zkoumat zejména dvě oblasti, které již vytipovali v předchozím zjišťovacím výzkumu. První je prostor mezi kostelem sv. Mikuláše a obchodem s nábytkem, kde v minulosti býval hřbitov, a tou druhou je parkoviště na konci Radnické ulice, kde až do roku 1975 stávaly domy. Očekává se nalezení jejich základů a dále pozůstatků po horní bráně, která v místě stála až do devatenáctého století.

Součástí záchranného archeologického výzkumu budou i terénní práce a vypracování závěrečné zprávy. Předpokládaná cena zakázky je 8,23 milionu korun, přičemž o náklady se podělí město a Svaz vodovodů a kanalizací Žďársko. V částce nejsou zahrnuty náklady na pohřbení lidských ostatků z oblasti za kostelem.

Záchranný archeologický výzkum je naplánován tak, aby co nejméně zasáhl do rekonstrukce, nedojde-li k významnému nálezům. Harmonogram a rozsah prací vychází z výsledků zjišťovacího výzkumu, který ve Velkém Meziříčí během září provedla společnost Archaia Brno.

Martina Strnadová

Napojení obchvatu na kruháč ▲
Obchvat u betonárky ►

Stavba obchvatu začne v roce 2026:

Město dokončilo přípravu

Majetková příprava jihovýchodního obchvatu Velkého Meziříčí je ze strany města dokončená. Stavba by měla začít už v roce 2026.

Zastupitelé na svém zasedání 17. prosince schválili výkup posledních chybějících pozemků potřebných pro stavbu jihovýchodního obchvatu města. „Postupujeme dle dohody s Krajem Vysočina, kterému jsme slíbili, že je pro něj získáme,“ uvedl místostarosta Martin Kaman s tím, že zbývá ještě vyvlastnění garáží, které se vykoupit nepodařilo.

Dlouhé roky plánovanou stavbu JV obchvatu Velkého Meziříčí posunula do popředí příprava rozšíření Jaderné elektrárny Du-

kovany o dva nové bloky. „Podle nejčerstvějších informací je jihovýchodní obchvat města zahrnut mezi návozkové trasy komodit a personálu pro JE Dukovany a jeho stavba by měla začít v roce 2026,“ doplnil starosta Alexandros Kaminaras. Obchvat významně uleví dopravě ve městě. Dle dopravní analýzy ubude přes město v úseku od Brna na Třebíč a naopak až třicet procent aut.

Jihovýchodní obchvat Velkého Meziříčí na silnici II/360 bude financován ze Státní-

ho fondu dopravní infrastruktury. Úsek dlouhý 2,4 kilometru propojí silnice II/360 a II/602, jeho trasa povede kolem betonárky k železničnímu mostu nad kablovkou, překlene Františkov a napojí se přes okružní křižovatku nahoře na Karlově až k exitu 146 na D1.

Součástí obchvatu bude napojení na místní komunikace, několik mostů a tři opěrné stěny. Jeden z mostů, dlouhý více než dvě stě metrů, povede přes řeku Oslavu a silnici II/392, další dva menší přetnou polní cestu a vodoteč.

Martina Strnadová

Velké Meziříčí vstupuje do destinačky Tepna Vysočiny

Velké Meziříčí se stává spolu s Jihlavou zakládajícím členem oblastní destinační společnosti Tepna Vysočiny. Rozhodli o tom zastupitelé na svém prosincovém jednání.

Destinační společnosti mají za úkol především koordinovat aktivity cestovního ruchu a zefektivnit využití potenciálu daného území. Drtivá většina měst a obcí v Kraji Vysočina už služeb destinačních společností využívá. Na Vysočině jsou v současné době čtyři – Koruna Vysočiny, Kraj pod Javořicí, Vysočina West a Třebíčsko – moravská Vysočina. Velké Meziříčí není členem ani jedné z nich.

Letos se zrodila iniciativa Jihlavy založit destinační společnost Tepna Vysočiny a oslovila i Velké Meziříčí a Velkou Bíteš, tedy města, která v žádné společnosti nefigurují.

Místostarosta města Martin Kaman připomněl, že destinační společnost je prioritně určena k podpoře cestovního ruchu

a Velké Meziříčí má v tomto směru co nabídnout. „Přes destinační společnosti v budoucnu povede jediná cesta k získání podpory pro cestovní ruch ze strany státu,“ podotkl Kaman.

„Velké Meziříčí má co nabídnout a vstup do destinační společnosti srovná dluh, který vůči cestovnímu ruchu máme“

Souběžně s členstvím v destinační společnosti zastupitelé schválili mimořádný příspěvek ve výši 300 000 korun. Následný minimální každoroční příspěvek je necelých 48 tisíc korun. „Tyto náklady nám pokryje ubytovací poplatek, který se ve

městě nedávno zvýšil z patnácti na třicet korun,“ uvedl starosta města Alexandros Kaminaras.

Předseda finančního výboru Tomáš Malec zmínil, že finanční výbor vstup do destinační společnosti nepodporuje, a sám za sebe dodal, že mu destinační společnost nedává logiku. Zastupitel Radim Seifer navrhol, aby se peníze místo do společnosti dávaly do kasičky a pak se z nich vybudoval nějaký turistický tahák. Těž prohlásil, že třeba takový Pelhřimov má na rozdíl od Velkého Meziříčí co nabídnout, což se setkalo s nevolí jeho kolegů. „Velké Meziříčí má co nabídnout a vstup do destinační společnosti srovná dluh, který vůči cestovnímu ruchu máme,“ kontroval Jan Bílek. Vstup do destinační společnosti Tepna Vysočiny byl nakonec schválen 14 hlasy pro, 7 zastupitelů bylo proti a dva se zdrželi.

Petr Chňoupek

Město hledá dodavatele stavby dětské skupiny

Velké Meziříčí hledá zhotovitele stavby objektu pro dětskou skupinu na Hliništích. Dodavatele bude znát v lednu.

Na stavbu objektu pro dětskou skupinu město žádá dotaci 22 milionů korun z Národního plánu obnovy. Její získání je podmínkou pro zahájení stavby, která by měla být dokončena na jaře 2026. Celkové náklady nemají přesáhnout 25 milionů korun. **mars**

Vizualizace Eva Uchytílová

Zastupitelstvo rozdělilo grant pro sociální oblast

Zastupitelstvo města na svém zasedání v září schválilo Grantový program pro poskytování dotací v sociální oblasti pro rok 2025. Ve stanoveném termínu bylo podáno celkem dvacet osm žádostí. V prosinci zastupitelé schválili rozdělení alokované částky.

Ve dvou skupinách je částka 3697917 korun. Nejvyšší dotace (1300 000 korun) půjde dennímu stacionáři Nesa, nízkoprahové zařízení Wellmez obdrží podporu ve výši 430 000 korun a 400 000 korun Oblastní charita Žďár nad Sázavou na osobní asistenci a 399 300 na provoz centra pro rodiče s dětmi Kopretina. Podpořeno bylo všech dvacet osm žádostí. **pch**

V programu regenerace jsou opravy zámku i kostelů

Zastupitelstvo města se na svém posledním zasedání v roce 2024 zabývalo Programem regenerace Městské památkové zóny Velké Meziříčí na léta 2025–2030. Aktualizaci programu vypracoval architekt Jaroslav Klenovský.

Tento materiál slouží jako odborný podklad při rozhodovacím procesu v rámci územně plánovacího a stavebně správního řízení Městského úřadu Velké Meziříčí na území městské památkové zóny. Je důležitým podkladem při hodnocení města při poskytování dotací v rámci dotačního programu Regenerace městských památkových rezervací a zón.

Schválený program také nastiňuje stavební akce, které by mohly v letech 2025–2030 v památkové zóně proběhnout, a to nejen na městském či církevním majetku, ale i na majetku soukromém.

Tak například na zámku by v letech 2025–2026 mělo dojít k nátěru šindelové krytiny, v roce 2028 k opravě zdiva a v roce 2030 k opravě venkovních oken. V roce 2029 by

měla proběhnout revitalizace zámeckého parku. Kostel sv. Mikuláše by se mohl v letech 2026–2027 dočkat výmalby interiéru a v letech 2029–2030 opravy fasády věže. Ve stejném období jako věž by se opravy fasády měla dočkat i budova fary. Pracovat by se mělo i na špitálku, na obou synagógách, na městském opevnění, na radnici a na celé řadě historických měšťanských domů v památkové zóně. A samozřejmě nesmíme zapomenout na celkovou rekonstrukci náměstí, která už klepe na dveře.

Petr Chňoupek

Revitalizace Tří křížů bude na jaře hotová

Plánovanou revitalizaci lokality u Tří křížů provede firma Martina Párala z Tasova. Podle nedávno podepsané smlouvy mezi městem a dodavatelem by měly být veškeré práce dokončeny nejpozději 7. května. Budoucí návštěvníci se mohou těšit na piknikové místo s ohništěm, obřatiště pro vozidla, parkovací místa nebo na informační tabuli pojednávající o historii poutní cesty do Netína. Největší senzací bude označení místa, kudy prochází 16. poledník. Oblast se zároveň stane součástí nově vzniklé naučné stezky se světle modrým značením vedoucí podél řeky Oslavy.

Všechny úpravy a stavební práce vyjdou na 1 792 842 korun. Dotace z ministerstva pro místní rozvoj – podpora cestovního ruchu činí bezmála 735 000 korun.

Petr Chňoupek

Foto Tomáš Adam

Jihlavský terminál, vizualizace

Řekněte svůj názor projektantům vysokorychlostní železnice

Správa železnic žádá obyvatele o spolupráci na přípravě vysokorychlostní tratě (VRT) v úseku ze Světlé nad Sázavou přes Jihlavu do Velké Bíteše pod názvem VRT Vysočina II. Úsek je součástí VRT Praha – Brno – Ostrava. Pomocí tzv. pocitové mapy můžete ovlivnit technické zpracování, které se dotýká okolí vašeho bydliště.

Řekněte, na co nemají projektanti VRT Vysočina II zapomenout. Vaše názory a poznatky projektanti využijí při podrobném projektování. Okolí města a obcí, kudy má vést trať, znáte nejlépe vy sami. Do pocitové mapy můžete zakreslit místa, která ve svém okolí máte rádi nebo která by zasloužila zlepšit, případně jim něco chybí. S vašimi podněty budou projektanti a krajináři dále pracovat, aby VRT co nejcitlivěji zasadili do krajiny Vysočiny.

Vložení názoru je jednoduché a nezabere vám mnoho času, je i zcela anonymní. Využít můžete počítač i chytrý telefon. Mapa je pro vás otevřena do 4. února. **red**

POCITOVÁ MAPA ZDE

Více informací o celém projektu:
vrtky.cz.

Konkrétní informace o tomto úseku: **vrtky.cz/vysocina-2**

Do Žďáru lze dojet vlakem bez přestupování

S prosincem každý rok přicházejí nové jízdní řády. Pro cestující z Velkého Meziříčí do Žďáru nad Sázavou přináší velkou změnu, a to pozitivní.

Všechny vlaky na trase Křižanov – Velké Meziříčí zast. – Studenec a zpět budou nově prodlouženy z/do Žďáru nad Sázavou, bez nutnosti přestupu v Křižanově.

Drtivou většinu spojů na této trati nově obslouží motorové vozy řady 841 RegioSpider, které v pracovní dny doplní jedna motorová jednotka řady 814 Regionova na spojích z Velkého Meziříčí do Studence.

A další novinky: Vlak s odjezdem v 20:38 ze Žďáru nad Sázavou a příjezdem v 21:15 do Velkého Meziříčí zastávky (Os 24941) nově pojedí i v pátek. Vlak s odjezdem v 22:47 ze Žďáru nad Sázavou a příjezdem v 23:21 do Velkého Meziříčí zastávky (Os 24945) nově pojedí i v sobotu. V pátek a sobotu bude zaveden nový večerní vlak Velké Meziříčí zastávka – Žďár nad Sázavou s odjezdem v 22:44 z Velkého Meziříčí zastávky a příjezdem v 23:20 do Žďáru nad Sázavou (Os 24944).

K dalším změnám nedochází. Počet vlaků ani jejich datová omezení se nemění. **Petr Chňoupek**

Autobusové linky

Veřejné dopravy Vysočiny budou v novém roce přecházet pod nové dopravce a dojde ke změnám v jízdních řádech. Na Velkomeziříčsku se tak stane od 1. února 2025.

Nové spoje na Velkomeziříčsku bude možné vyhledat během ledna, a to například na idos.cz. Na tomtéž místě si cestující ověří i platnost jízdních řádů v období vánočních svátků.

Ceny jízdenek i smluvní přepravní podmínky VDV zůstávají beze změny.

Foto Martina Strnadová, Tina Kárníková

Velké Meziříčí vstoupilo do roku opravy náměstí

Ohňostroj, hudba a zpěv, proslov starosty, přípitky... Velkomeziříčtí přivítali nový rok 2025 na náměstí, které čeká zásadní změna. Zjara začne jeho rekonstrukce, jež byla před lety místním třaskavým tématem.

MARTINA STRNADOVÁ »

„Mám upřímnou radost, že zhruba v polovině dubna začneme tvořit dlouho očekávané dílo, které nejednou dělilo názory velkomeziříčské společnosti. Na jeho konečné podobě jsme se však nakonec dohodli. Celková obnova hlavního náměstí je pro všechna města, bez ohledu na jejich velikost, vždy výjimečnou a nejprestižnější záležitostí, která se děje zhruba jednou za 30–50 let,“ uvedl starosta Alexandros Kaminaras ve svém novoročním projevu a dodal: „Vnímejte ji jako vzácnost, u které můžeme být zrovna my, současní obyvatelé Velkého Meziříčí, a která bude naší hmatatelnou vizitkou po několik dalších desetiletí.“

Starostův projev si vyslechly stovky lidí, kteří zcela zaplnili náměstí. Společně zhlédli ohňostroj a trávili čas u otevřených stánků s voňavým občerstvením. Přípitky novoročním punčem jim zpříjemnila hudba v podání tria Martina Neufusse. Mnozí pak s dětmi zamířili do tepla kinosálu na animovanou pohádku Ptáci stěhovaví. Velkomeziříčské „staré“ náměstí tak možná zažilo svoji poslední velkou společenskou akci.

Z filmového večera

Genealogové vydají knihu malířky Dohnalové

Vlastivědná a genealogická společnost zhodnotila činnost v roce 2024 a představila plány na rok příští.

Zájem o činnost Vlastivědné a genealogické společnosti (VGS) při Jupiter klubu rok od roku roste. Dokládají to čísla, která předsedkyně společnosti představila na valné hromadě v úterý 3. prosince v Jupiter klubu. „Naše společnost má k dnešnímu dni sedmdesát členů. Před deseti lety nás bylo třicet osm,“ uvedla Helena Švecová

a připojila výčet akcí. VGS jich v roce 2024 uspořádala dvaatřicet, hlavně besedy pro veřejnost, které zaujaly 1358 návštěvníků, ale i zájezdy pro členy, a to do Polné a Telče. „Nejhojněji navštívené byly filmová projekce Libora Smejkal a cestovatelské přednášky Jordánsko a kanadským Yukonem,“ informovala předsedkyně a připomněla, že od září 2024 začínají přednášky VGS v Jupiter klubu až v 16:30.

Cestovatelské i jiné přednášky si zájemci užijí i v roce 2025. Krom nich VGS připravuje vydání knihy malířky Lidmily Dohnalové. „V červnu 2025 uskutečníme slavnostní uvedení knihy spojené s autogramiádou. Paní Dohnalová si knížku samozřejmě i ilustruje líbeznými obrázky,“ sdělila Helena Švecová. Kniha bude mít pevnou vazbu a rozsah asi 200 stran.

Vlastivědná a genealogická společnost při Jupiter klubu se těší finanční podpoře města Velké Meziříčí a Nadace Františka Podstatzky Lichtesteina. „Díky tomu můžeme pořádat zajímavé akce každý týden. To je zcela mimořádné. Naše spřátelené společnosti konají svoje akce pouze jednou za měsíc až dva,“ dodala Švecová.

Martina Strnadová

Strážníci informují

27. 11. 2024 strážníci přijali telefonické oznámení z provozovny COOP, ul. Novosady, že v provozovně byla při krádeži zboží přistižena osoba. Hlídka se dostavila na místo, kde se zákaznice ke krádeži zboží přiznala. Po provedení nezbytných úkonů byl přestupek proti majetku projednán uložením pokuty v příkazním řízení.

30. 11. 2024 při preventivní činnosti na ulici Novosady bylo zjištěno, že se ztratila přenosná dopravní značka. Za pomoci MKDS strážníci zjistili, který muž značku odcizil. Byl kontaktován, ke krádeži se přiznal. Po provedení nezbytných úkonů byla událost předána správním orgánům k projednání přestupku ve správním řízení.

11. 12. 2024 bylo na MP přijato telefonické oznámení od OOPČR s žádostí o součinnost ZZS Kraje Vysočina ve věci agresivní osoby na ulici Čermákova ve Velkém Meziříčí. Hlídka se neprodleně dostavila na místo, kde již k žádnému protiprávnímu jednání nedocházelo.

11. 12. 2024 přijala hlídka MP oznámení o muži, který vybírá peníze na pořádání akce pro děti. Hlídce byla předána fotografie muže. Provedenou kontrolou lokality hlídka podezřelou osobu nenalezla.

12. 12. 2024 ve 12:02 přijato telefonické oznámení od OOPČR, že v ulici Sokolovská došlo ke krádeži zboží z vozu přepravní společnosti PPL, které se měli dopustit 2 muži. Hlídka se dostavila na místo, kde již byli muži hlídkou PČR zadrženi. V součinnosti byl jeden z pachatelů převezen na služebnu OOPČR.

12. 12. 2024 v 18:30 bylo na služebně MP přijato telefonické oznámení s žádostí o součinnost ve věci fyzického napadení v bytovém domě v ulici Komenského. Hlídka se neprodleně dostavila na místo, kde zjistila, že došlo ke konfliktu mezi partnery, při kterém došlo k drobnému poranění v obličeji partnera. Na místě byla provedena orientační dechová zkouška u obou partnerů s výsledkem pozitivním. Po provedení nezbytných úkonů na místě, byla partnerka hlídkou MP převezena do PZS Jihlava. Událost bude oznámena správním orgánům k dořešení.

17. 12. 2024 v 18:40 zjistila MP z městského kamerového dohlížecího systému, že v ul. Novosady došlo k potyčce dvou osob. Operační MP vyslal neprodleně na místo hlídku MP a sám jim šel na pomoc. Obě osoby se válely po komunikaci, kdy ohrožovaly samy sebe, blokovaly provoz v ul. Novosady. Hlídka MP obě osoby na místě vyzvala k prokázání totožnosti a podání vysvětlení. Na místo přijela rovněž hlídka Policie ČR, která si po dohodě s MP událost převzala s podezřením na přečin výtržnictví.

Policisty, kteří zachránili život mladíka, ocenil policejní ředitel

Psal se 15. listopad loňského roku. Blížila se půl pátá odpoledne a venku už se smrákalo. Policejní hlídka ve složení Michal Kejda, Radek Chytka a Filip Mazánek byla vyslána do nejmenované obce nedaleko Velkého Meziříčí. Podnět přišel z dispečinku zdravotnické záchranné služby, kde přijali telefonát s oznámením, že se v rodinném domě nachází muž, který se pokouší spáchat sebevraždu.

„Po příjezdu na místo policisté zjistili, že se muž nachází ve sklepě rodinného domu. Kolem krku má ovázaný provaz, který má uvázaný na konstrukci pojezdových vrat a stojí několik desítek minut na židličce. V rodinném domku byla také bezradná maminka mladého muže a policisty zavedla do sklepa. Policisté se pokoušeli s mladíkem navázat komunikaci, ale muž se s policisty odmítal bavit. Vyhrožoval, že pokud se k němu někdo přiblíží, tak okamžitě skočí,“ popsala začátek případu policejní mluvčí Dana Čírtková.

Policisté zachovali chladnou hlavu a s mladíkem stále komunikovali a podařilo se jim využít chvilky jeho nepozornosti. „Dva policisté k němu přiběhli a zachytili jeho tělo. Třetí člen hlídky odřízнул prodlužovací kabel, který měl mladík omotaný kolem krku. Poté mladíka posadili na židli, na které původně stál, a na místě s ním vyčkali do doby příjezdu posádky zdravotnické záchranné služby,“ doplnila policejní mluvčí.

Krajský policejní ředitel Miloš Trojánek začátkem prosince ocenil kázeňskou odměnou a skleněnou plakétou za projevení odvahy a osobní statečnosti tyto policisty z obvodního oddělení Velké Meziříčí.

„Jsem nesmírně rád za každý takový skutek, který vede k úspěšné záchraně člověka. A v tomto případě šlo o záchranu mladého muže, který má celý život ještě před sebou. Kolegové situaci na místě, která nebyla vůbec jednoduchá, dokázali zvládnout, za což jim náleží mé poděkování. Právě tito kolegové mohou být příkladem všem služebně mladším kolegům a také všem nově nastupujícím policistům,“ uvedl Miloš Trojánek, ředitel Krajského ředitelství policie Kraje Vysočina.

pch

Sbor dobrovolných hasičů omladil vedení

V sobotu 14. prosince se konala valná hromada Sboru dobrovolných hasičů Velké Meziříčí. Zasedání přineslo velké personální změny. Po 31 letech skončil velitel jednotky Jaroslav Šišpela st. a po 15 letech starosta sboru Stanislav Kratochvíl a skončil i náměstek starosty sboru Antonín Teplý. Od 1. ledna 2025 je starostou sboru Michal Troščák a velitelem jednotky Martin Šišpela. **pch**

Zprávy od hasičů

Náraz do stromu

Ve čtvrtek 12. prosince 2024 těsně po desáté hodině zasahovaly jednotky profesionálních hasičů ze stanic ve Velkém Meziříčí a Třebíči u dopravní nehody osobního automobilu u Rudíkova. Zraněnou řidičku ošetřili zdravotníci. Hasiči místo události kompletně zajistili.

Požár sauny

V sobotu 14. prosince 2024 po třinácté hodině zasahovala jednotka profesionálních hasičů ze stanice ve Velkém Meziříčí společně s jednotkami sborů dobrovolných hasičů z Měřína, Stránecké Zhoře, Velkého Meziříčí u požáru sauny ve Stránecké Zhoři. Hasiči během hodiny požár kompletně zlikvidovali.

Nehoda BMW

V neděli 15. prosince 2024 po páté hodině zasahovaly jednotky profesionálních hasičů ze stanic ve Velkém Meziříčí a Velké Bíteši u dopravní nehody osobního automobilu na 157. km dálnice D1 ve směru na Brno. Hasiči vyprostili zraněného řidiče. Následně zamezili dalšímu rozlití vyteklého oleje použitím sorbentu.

*npor. Jiří Doležal,
velitel stanice Velké Meziříčí*

Rybovka dojala rodiče i prarodiče

Dlouho očekávaný vánoční koncert, tentokrát s názvem Rybova Česká mše vánoční, se v neděli 15. a pondělí 16. prosince uskutečnil ve velkém sále Jupiter clubu.

Koncert zahájila jednatelka Jupiter clubu Adéla Šoukalová společně s děkanem Jiřím Kaňou. Oba vyzdvihli důležitost akce a popřáli příjemný poslech. Na pódiu byly k vidění velkomeziříčské sbory jako Pěvecký sbor Gymnázia Velké Meziříčí, Harmonie a Harmonie Ladies, Chrámový pěvecký sbor a orchestr kostela sv. Mikulá-

še, Iuventus, orchestr ZUŠ Velké Meziříčí, sbor ZUŠ Velké Meziříčí, pěvecký sbor Slunko. Do mše byly vloženy i divadelní prvky.

Před poslední písní, kterou byla Tichá noc, se na pódiu představili hlavní organizátoři akce a jako poděkování jim pracovníce Jupiter clubu předaly květiny.

Účinkující sklídili obrovský potlesk, při němž všichni diváci povstali.

Tina Kárníková

Věž kostela přilákala spoustu návštěvníků

Poslední den loňského roku a první den roku nového otevřela svoje vrátka věž kostela sv. Marka v Mostišticích. A nejen to, každý, kdo přišel, mohl si důkladně prohlédnout i samotný kostel. A zájem byl opravdu velký.

Vystoupat na vrchol kostelní věže není zas takový problém, schodů to není moc a výhled z okna věže může být skutečně krásný. Jenže... Po krásných slunečných dnech přišla na silvestra inverze a výhled byl prakticky nulový, ale i tak to stálo za to. Pohled na zasněžený hřbitov evokoval tu pravou zimní náladu. Více času tak bylo na prohlídku zvonů, interiéru samotného kostela a na historické fotografie. Vynikající bylo i místními připravené cukroví a horký čaj pro zahřátí.

A že nebyl žádný výhled? Aspoň je na co se těšit, až se věž v budoucnu zase někdy otevře.

Petr Chňoupek

*Zvířátkový betlém ve Lhotkách, který se těší velkému zájmu, každoročně tvoří Zdena Poláková.
Foto Martina Strnadová*

Konec roku v Jupiter klubu

Rockový večer se skupinou Alband, foto Tina Kárníková

Vánoční čtení s dílničkou, foto Svatopluk Šturma

Prague Cello Quartet, foto Martina Strnadová

Vánoční dílny s Dózou, foto Tina Kárníková

Zakončení tanečních, foto Tina Kárníková

Lucy&HangOver na náměstí, foto Petr Chřoupek

Lucy&HangOver v Jupiter klubu, foto Tina Kárníková

Novoroční KPH s přípitkem starosty, foto Martina Strnadová

Muzikál Naruby, foto Tina Kárníková

Evropský festival filozofie 2025

19. ročník – SMYSLY A NE/SMYSLY

Vážení příznivci festivalu filozofie,

stojíme na prahu nového roku 2025. I v tomto roce pro vás připravujeme v termínu 4. června - 10. června další pokračování filozofického seriálu, letos již podevatenácté. Programový výbor zvolil za hlavní téma „smysly a ne/smysly“. Přivítáme řadu zajímavých hostů, kteří vystoupí v odborných blocích, např.: Smysly a ne/smysly života; Smysluplnost moderního umění; Smysly a nesmysly v architektuře; Smysluplnost víry; Společenské výzvy a smysluplné odpovědi atd. Jako novinku si vám dovolueme nabídnout malou festivalovou ochutnávku v podobě přednášek v období před vlastním festivalem.

V první lednové přednášce bychom se chtěli ve spolupráci s Jupiter clubem věnovat připomenutí 10 let existence nově zrekonstruovaného kulturně společenského centra Jupiter clubu.

Děkuji vám za přízeň a do nového roku 2025 přeji hodně zdraví, štěstí, osobní pohody, ať se vám vše daří.

Milan Dufek, ředitel festivalu

SMYSLY KULTURNÍHO ŽIVOTA V JUPITER CLUBU: 10 LET PO REKONSTRUKCI

Kulturní a společenské centrum Jupiter club ve Velkém Meziříčí slaví 10. výročí své rekonstrukce. Navázalo na 50letou tradici organizované kultury ve městě. Za uplynulou dekádu se stalo pulsujícím srdcem města, místem, kde se setkávají všechny smysly kulturního života – zrak, sluch, chuť, hmat i čich – v symfonii zážitků, která spojuje vystupující, návštěvníky i obyvatele města.

Rekonstrukce Jupiter clubu přinesla nejen moderní vzhled a technické zázemí, ale především otevřela nové možnosti pro rozmanité kulturní akce. Koncerty, divadelní představení, výstavy, filmové projekce, přednášky či plesy – to vše přetváří centrum v místo, kde kultura oslovuje všechny naše smysly.

- **Zrak a inspirace uměním:** Prostory zrekonstruovaného kulturního centra se propojily s ostatními historickými budovami – loutkovou scénou, výstavním sálem, koncertním sálem, kinosálem a vytvořily jednotný architektonický celek, který patří mezi dominantní budovy v centru města. Uskutečnily se zde stovky akcí různých žánrů, které obohatily kulturní rozhled návštěvníků. Moderní multifunkční sál zvýšil komfort pro diváky i vystupující. Audiovizuální technika nabídla návštěvníkům nevšední divadelní i filmové zážitky.
- **Sluch v souznění hudby:** Jupiter club je známý svými koncerty, kde rezonují tóny od klasiky přes folklór až po současnou hudbu. Akustika prostorů je oceňována jak účinkujícími, tak návštěvníky.
- **Chuť společenských setkání:** Různorodé akce, od plesů přes konferenci po gastronomické akce, propojují lidi u slavnostní ta-

bule a připomínají, že kultura není jen o umění, ale také o mezi-lidském sdílení.

- **Hmat tvořivosti:** Dílny, workshopy i tradiční výstavy pořádané v Jupiter clubu podporují kreativitu a umožňují návštěvníkům zapojit se aktivně do kulturního dění.

- **Čich vzpomínek:** Vůně bohaté kulturní tradice se mísí s moderními kulturními prvky. Aroma historických artefaktů evokuje atmosféru a emoce spojené s kulturním děním.

Připomenutí 10. výročí bude nejen rekapitulací dosaženého, ale i pohledem do budoucnosti. Jupiter club zůstává živým organismem, který stále hledá nové formy, jak obohatit kulturní život města.

Děkujeme všem, kteří přispěli k tomu, že Jupiter club je dnes tím, čím je – místem, kde se kultura dotýká našich smyslů. Přijďte si s námi připomenout historické okamžiky této cesty a stát se součástí příběhu, který pokračuje.

Prezentace se uskuteční v kinosále 24. ledna v 18.00. Od 17:30 bude pro účastníky připravena v předsálí kinosálu obrazová výstava a malé občerstvení.

Obrazovou prezentaci doplní vystoupení zástupců tehdejšího a současného vedení města Radovana Necida a Alexandrose Kaminarase, zástupce zhotovitele PKS a jednatelů Jupiter clubu Milana Dufka a Adély Šoukalové.

V úterý 5. února bude z řad zájemců v rámci Vlastivědné a genealogické společnosti uspořádána prohlídka prostor Jupiter clubu.

Konec roku ve farnosti

◀ Na pohodu: zámek, foto Martina Strnadová

▼ Na pohodu: kostel, foto Tina Kárníková

Adventní koncert ZŠ Oslavická, foto Tina Kárníková

Adventní koncert ZŠ Sokolovská, foto Petr Chňoupek

FF Ensemble, foto Petr Chňoupek

Geneze, foto Martina Strnadová

Traktory obsadily silvestrovské náměstí

Na devátý ročník silvestrovské vyjížďky traktorů z Měřína na náměstí ve Velkém Meziříčí vyrazilo 137 strojů. Přivítaly je davy lidí.

MARTINA STRNADOVÁ »

„Přijely za námi traktory z blízkého okolí, ale i z daleka. Jeden stroj přijel až z Pohořelic,“ uvedl za pořadatele Ondřej Zeman z Klubu historických vozidel Měříň. „Klub jsme založili až v roce 2024, i když akce pořádáme už dlouhodobě. Máme víc druhů vozidel, ne jen traktory, ale i osobní automobily, motocykly, bicykly a kočárky,“ dodal.

Nejvíce byly na náměstí vidět Zetory, nejstarší byla pětadvacítka A z roku 1955. Ta zaparkovala na čestném místě před radnicí. V Radnické ulici však byly vystaveny i nové stroje jako třeba Massey Ferguson či Lemken.

Vzpomínáme

*Odešel jsi tiše, jak osud si přál, však
v našich srdcích žiješ dál.*

Dne 5. 1. 2025 tomu byly 3 smutné roky,
co nás opustil pan **Josef Svoboda** z Velkého
Meziříčí.

Stále vzpomínají manželka
a děti s rodinami

Dne 10. 1. uplyne již 45 let od úmrtí pana **Josefa Nováčka**
z Martinic.

Za tichou vzpomínku děkuje manželka a děti s rodinami

Dne 12. 1. 2025 to budou čtyři roky, co nás
opustila naše milovaná maminka, dcera,
sestra, sestřenice, teta, přítelkyně,
paní **Milena Doležalová**.

Děkujeme za cestu, kterou jsi s námi šla,
že jsi byla. Chybíš nám.

S láskou vzpomíná celá rodina.

19. ledna 2025 uplyne 20 let od chvíle, kdy
nás opustil pan **Zdeněk Mejzlík** z Velkého
Meziříčí, rodák z Vlčatína.

Za tichou vzpomínku děkuje rodina

*Osud nám nevrátí,
co nám vzal,
vrací jen krásné vzpomínky
a s nimi žal.*

*Díky za to, čím jsi nám v životě byl,
za každý den, jenž jsi pro nás žil.*

Dne 20. ledna 2025 vzpomeneme 20. výročí
úmrtí našeho manžela, tatínka a dědečka,
pana **Jindřicha Krále** z Křižanova.

Kdo jste ho znali vzpomeňte s námi.

S láskou vzpomíná rodina

Odešli z našich řad

Josefa Coufalová, Velké Meziříčí, 83 let, 1. 12. 2024

Děkujeme všem příbuzným, přátelům a známým za účast
a projevené kondolence při posledním rozloučení
dne 13. 12. 2024 s paní **Josefou Coufalovou** z Velkého Meziříčí.

Josef Simonides, Mostiště, 71 let, 7. 12. 2024

Děkujeme všem příbuzným, přátelům a známým za účast
při posledním rozloučení dne 13. 12. 2024
s panem **Josefem Simonidesem** z Mostiště.

Josef Dvořák, Velké Meziříčí, 86 let, 8. 12. 2024

Děkujeme všem příbuzným, přátelům a známým za účast
a projevené kondolence při posledním rozloučení
dne 12. 12. 2024 s panem **Josefem Dvořákem** z Velkého
Meziříčí.

Jan Bureš, Velké Meziříčí, 76 let, 11. 12. 2024

Jiří Hybásek, Velké Meziříčí, 59 let, 15. 12. 2024

Vaše rodinná a společenská oznámení

objednávejte na 566 781 038,
emailem velkomezirisko@velkomezirici.cz
nebo osobně v redakci

Pondělí: 13.00–17.00

Středa: 10.00–12.00

Pátek: 8.00–12.00

Najdete nás v budově radnice, přízemí, dveře č. 104
(bývalá služebna městské policie).

Milí čtenáři,

s novým rokem vám přinášíme nové Velkomeziríčsko.
Má o osm stran více, je přehlednější a (věříme, že)
mnohem hezčí.

Přejeme vám spoustu zábavy nad našimi stránkami.

Vaše redakce

Prodáváme levnou směs pro kuřice 25 kg za 280 korun, pro králíky s léčivem 25 kg za 300 korun, dále i plastové přepravky na kuřice. Tel.: 737 477 773 Hrbov 42.

Koupím jakoukoliv JAWA, SIMSON, MZ, ČZ, vozík PAV či motory. Tel.: 723 971 027

Koupíme nemovitost ve Velkém Meziříčí a okolí, dům, byt, st. pozemky, pole, lesy, i v exekuci, platba v hotovosti. Tel.: 605 054 470

Prodám palivové dřevo i štípané. Tel.: 605 054 470

Provádím veškeré malířské a natěračské práce. Tel.: 605 054 470

Provádíme rekonstrukce bytového jádra, zednické práce a stavební práce. Tel.: 605 054 470

LP reality - Prodej, výkup, úvěr s ručením nemovitostí. Tel.: 731 457 371

Sběratel s více než 30letou praxí, koupí a bezplatně ohodnotí starožitnosti všeho druhu. Např.: obrazy, mince, zlato, hodiny, porcelán a další starožitnosti. Platím vždy hotově na místě. Nejlepší ceny od sběratele! 732 961 266

Dobře zaplatím za tuto CHROMOVANÁ KŘESLA v pěkném stavu (případně i jiný chromovaný nábytek). Sháním je do domu, nejsem překupník! Tel.: 603767721

Prodám masožravky – rosnatka capensis. Sazenice 40 Kč, dospělé 150 Kč – krásné. Miroslav Jiříček, Družstevní 31, Velké Meziříčí

Prodám KIA Sportage 2.0 CRDi 4WD, 103 kW, r. v. 2006. Najeto 180 000 km. Cena 70 000 Kč. Tel.: 602 711 644. Velké Meziříčí.

STUDUJ GA-TE

BRÁNU DO SVĚTA MOŽNOSTÍ

WWW.GA-TE.CZ

Jak vycházíme v roce 2025

www.velkomeziricsko.cz
f @velkomeziricsko

NOVÁ VANA DO STARÉ

- bez bourání
- bez nástřiku
- záruka 5 let
- montáž 2 hodiny

Tel.: 608 700 515
www.renovacevany.eu

Klidný a úspěšný rok
přeje
redakce Velkomezirická

POUR FÉLICITER
2025

Rozpis poutí a významných slavností ve farnostech Velké Meziříčí, Bory a Netín 2025

26. 4.	Velké Meziříčí	biřmování
27. 4.	Oslavice	Boží milosrdenství
27. 4.	Mostišťe	sv. Marek
10. 5.	Vídeň	130 let založení SDH
11. 5.	Olší nad Oslavou	sv. Jan Nepomucký
18. 5.	Svaňenov	sv. Jan Nepomucký
25. 5.	Lavičky	sv. Zdislava
31. 5.	Netín	svátost smíření 1. svatě přijímání
1. 6.	Netín	první svatě přijímání
1. 6.	Sklené nad Oslavou	Panna Marie
7. 6.	Martinice	100 let založení SDH + sraz rodáků
7. 6.	V. Meziříčí + Bory	svátost smíření 1. svatě přijímání
8. 6.	Velké Meziříčí	první svatě přijímání
8. 6.	Horní Bory	první svatě přijímání
14. 6.	V. Meziříčí – Moráň	Nejsvětější Trojice
15. 6.	Zadní Zhořec	Nejsvětější Trojice
15. 6.	Velké Meziříčí	pouť – výročí posvěcení kostela
15. 6.	Radenice	sv. Antonín
19. 6.	Velké Meziříčí	Boží Tělo
22. 6.	Netín	Boží Tělo
22. 6.	Bory	Boží Tělo
22. 6.	Dolní Radslavice	sv. Ladislav
29. 6.	Petrávec	sv. Petr a Pavel
4. 7.	Mostišťe	sv. Prokop

5. 7.	Kochánov	sv. Cyril a Metoděj
6. 7.	Cyrilov	sv. Cyril a Metoděj
13. 7.	Stránecká Zhoř	sv. Benedikt
13. 7.	Vídeň	sv. Anna
20. 7.	Lhotky	sv. Anna
26. 7.	Lavičky	sv. Jáchym a Anna
27. 7.	Kúsky	sv. Anna
27. 7.	Osové	sv. Anna
3. 8.	Oslavice	sv. Anna
3. 8.	Rousměrov	Panny Marie Sněžné
10. 8.	Závist	Panna Marie
17. 8.	Netín	Panna Marie – hlavní pouť
31. 8.	Dolní Bory	sv. Jiljí + dožínky
6. 9.	Vídeň	sjezd rodáků
27. 9.	Stránecká Zhoř	sv. Václav
28. 9.	Hrbov	sv. Václav
28. 9.	Lhotky	kaple sv. Václava
26. 10.	Mostišťe	mše svatá a pobožnost za zemřelé
1.11.	V. Meziříčí – Moráň	mše sv. za zemřelé
9. 11.	Horní Bory	sv. Martin
9. 11.	Martinice	sv. Martin
7. 12.	Velké Meziříčí	sv. Mikuláš
28. 12.	Vídeň	Svatá Rodina

Netínský adventní koncert vynesl přes dvacet tisíc

V Netíně se konal tradiční adventní koncert v režii Nadačního fondu Františka Podstatzky Lichtensteina ve spolupráci s Římskokatolickou farností Netín, obcí Netín a Oblastní charitou Žďár nad Sázavou.

Celou akci zahájil děkan Jiří Kaňa, po němž promluvili za vedení nadačního fondu Hana Sklenářová a Jaroslav Pavlas. V kostele společně přivítali všechny přítomné včetně vzácných hostů – hraběte Jana Podstatzky-Lichtensteina, ředitelky žďárské charity Jany Zelené, starosty Velkého Meziříčí Alexandrose Kaminarase a starosty Netína Radka Singera. Poděkovali za účast a připomněli, že výtěžek dobrovolného vstupného bude věnován velkomeziříčskému stacionáři Nesa. Během večera vystoupil Pěvecký chrámový sbor Netín, žestový soubor pod vedením Josefa Vaňhary, Jaroslav Tůma zahrál na varhany a Liselotte Rokyta na Panovu flétnu.

Pracovnice Oblastní charity Žďár nad Sázavou každého příchozího obdarovaly drobnostmi na památku. V dobrovolném vstupném se vybrala úctyhodná částka, na denní stacionář Nesa Velké Meziříčí tedy putovalo celkem 21 842 korun.

Tina Kárníková

Mezi svátky si zájemci užili vánoční bruslení se Zdravým městem.

Foto Tina Kárníková

Jak na Nový rok, tak po celý rok?

Máme za sebou jeden z nejdůležitějších měsíců v roce. O Vánocích lidem jihnou srdce a před Novým rokem si dávají často nesplnitelná přání a rekapitulují rok právě končící.

I v našem DPS byl prosinec rušný. Řadu akcí zahájil Mikuláš se svou suitou. Setkání s ním bylo krátké, ale příjemné. Navštívil s čertem a hezoučkým andělem každý náš pokoj. To už těsně před ním udělal i pan děkan, který s přáním zdraví a krásných Vánoc navštívil i ty, co nechodí na mši. To opravdu potěšilo. Brzy potom se konala radostně očekávaná akce v jídelně. Hrála nám tam kapela Framil. Její název zní cizokrajně, ale nemylte se: název vznikl spojením prvních slabik křesťanských jmen muzikantů. Letos se k harmonikáři a bubeníkovi připojil i kytarista. Účast na akci byla dobrovolná, ale početná a nálada výborná. Hodně se zpívalo, protože kapela hrála v lidovém duchu, a připomněla tak mnohým účastníkům akce jejich mládí. Dobrou náladu podpořila i účast zaměstnanců DPS, kteří dokázali vytvořit s klienty jednu přátelskou skupinu.

Kromě zpěvu se u stolů hodně povídalo tom, co bylo a bude a jaké jsou před lidmi z DPS Vánoce. Mnozí z nich jezdí na svátky ke svým dětem a těší se na to. To se ale netýká všech. Někteří nemohou nikam jet kvůli zdraví a někteří prostě nemají kam jít. Ale ani oni nejsou na světě sami. Mají své přátelské sousedy a citlivé pečovatele. Do roku 2025 jdeme všichni s nadějí – nikdo z nás není na světě sám a opuštěný.

Klienti DPS

Škola vybrala na jarmarku pro žákyni skoro třicet šest tisíc

V úterý 9. prosince se konal v budově I. stupně Základní školy Sokolovská vánoční jarmark, jehož cílem bylo podpořit malou Sabinku, žákyni této školy.

Akce, kterou iniciovaly asistentky pedagoga Petra Sobotková a Zdeňka Pospíšilová s podporou vedení školy, přinesla nejen kouzelnou předvánoční atmosféru, ale také konkrétní pomoc tam, kde je potřeba.

„Výtěžek z jarmarku bude použit na financování léčby a pořízení speciálních pomůcek pro Sabinku, která trpí spastickou diparérou. Akci podpořili rodiče, učitelé, vychovatelky v družině, kuchařky školní jídelny, žáci i široká veřejnost, kteří svým nákupem ocenili smysluplnost celé akce,“ uvedla Zdeňka Pospíšilová a dodala: „Díky společnému úsilí se podařilo vybrat částku ve výši 35 750 korun.“

Na jarmarku si přichozí mohli zakoupit ručně vyráběné produkty, na jejichž tvorbě se podílely samotné děti spolu s učiteli. Návštěvníci mohli vybírat z vánočních ozdob, malovaných kamínků, svícňů či drobných dáreků.

pch

Žáci Ga-te zabodovali v soutěži na jihlavské vysoké škole

Čtyři žáci z podnikatelského oboru se zúčastnili Inovačního kempu Re-power your future, který proběhl 26. listopadu na Vysoké škole polytechnické v Jihlavě. Pracovali v osmičlenných náhodně sestavených týmech z různých škol a jejich úkolem bylo vytvořit dva dokumenty. První tvořili v Lean Canvas a druhým byla prezentace v PowerPointu. V kategorii nejlepší prezentace, v níž se hodnotila úroveň zpracování, komunikační dovednosti a celkový dojem, získali první místo Ondřej Halák a Martin Mejzlík ze třídy 1. P. V kategorii nejlepší Lean Canvas šlo o jednoduchost, srozumitelnost, věcnost, logiku i finanční potenciál projektu. První místo obsadil František Zacha ze třídy 2. P.

Jana Havelková, ga-te

Slavnostní atmosféra, sváteční oděv, ale také nezbytné oznámení, následné fotografování či velká hostina. Určitě jste poznali, že řeč bude tentokrát o svatbě. O důležité události, která znamená významnou změnu jak pro život novomanželů samotných, tak i pro širší rodinu.

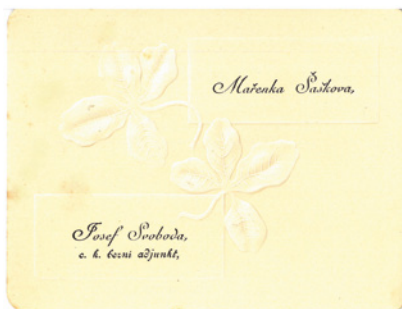
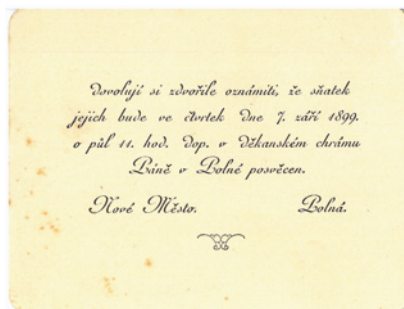
Svatební oděv byl vždy chápán jako oděv výjimečný, kterému se věnovala náležitá pozornost. Bílá barva však pronikala do nevěstina oblečení ve vesnickém prostředí až ve druhé polovině 19. století. V některých případech si ženy svatební šaty přešívaly nebo barvily, čímž oděv později přebíral funkci společenské róby.

Jedny ze svatebních šatů obohatily muzejní sbírky na počátku tisíciletí a mají svůj původ v nedalekých Borech. Jedná se o dvoudílné šaty světle hnědé barvy, kdy ke kompletu v tomto případě patří také nízká světlá šněrovačka, jejíž švy jsou vyztuženy rákosou. Šaty se skládají z rozšířené sukně se vsazenou kapsou a ozdobené pásem světlé krajky. Kabátek se stojáčkem má vpředu naznačené zapínání na malé kovové knoflíčky, dlouhé rukávy stejně jako límec jsou lemovány krajkou. Zajímavostí u tohoto sbírkového předmětu je fakt, že k němu máme rovněž kopii oddacího listu. Takže i po více než sto letech víme, že nevěsta se v šatech vdávala 20. května roku 1919.

Z dalšího svatebního šatu se dochoval pouze kousek mušelínu vyšíváný stříbrným dracounem, kdy se v šikmých prouzcích střídá motiv meandru a větviček s lístky. Podle inventáře se jedná o kousek z roku 1790.

Svatební oděv 19. století nám dokreslí také dva a půl metru dlouhý bílý tylový vyšíváný závoj, který byl nepostradatelnou ozdobou křesťanské nevěsty. Jeho okraje jsou lemovány ozdobnými zoubky, kdy v každém je vyšita stočená větvička rozmarýnky zakončená kyticíčkou. Oba konce jsou pak zdobeny vyšitými květy karafiátů a kopretin.

Díky archivním fotografiím se můžeme vrátit zpět v čase a zavítat na svatbu velkomeziříčské rodačky Zdenky Vorlové, která se v srpnu 1906 provdala za Josefa Vlčka.

Svatební oznámení s plastickou květinou nám zase sděluje, že Marie Šašková se ve čtvrtek 7. září 1899 v kostele v Polné provdala za berního adjunkta Josefa Svobodu.

Zajímavostí v muzejním archivu je drobná kartička, díky níž můžeme pomyslně ochutnat menu jedné svatební hostiny. Ta se konala 2. února 1947 v Hotelu Pavelka na náměstí a novomanželé a svatební hosté si mohli pochutnat například na tradiční svíčkové omáčce s knedlíkem a řízkou s bramborami, nechyběla ani káva s nezbytným dezertem.

Lucie Pavelcová

Ze zámku

Díl 37: Svatební tematika

SVATEBNÍ ŠATY

Jedny z dochovaných svatebních šatů darovala do muzea 28. srpna 1963 Ladislava Němečková. Šaty mají svůj původ v nedalekém Budišově, protože, jak je uvedeno v přírůstkové knize, patřily matce řidičů učitele tamní školy paní Tvarůžkové. Jedná se o dvoudílné šaty z těžkého hedvábného taftu skořicové barvy, jejichž historie se začala psát již někdy okolo roku 1850. Sukně je vepředu hladká, vzadu naopak bohatě nabraná a prodloužená ve vlečku. Horní díl má hluboký kulatý výstřih, který je lemován zlatožlutou krajkou se zoubky, zapínání je tvořeno řadou háčků a oček. Celkový dojem pak umocňují krátké a bohatě nabírané rukávy.

Poprvé na vrchol, podruhé
pod zem, kam příště?

Lat'ka je vysoko

Co podnikneme dalšího? zaznělo po první úspěšné výpravě party kamarádů kolem vozíčkáře Radka Coufala, kteří jej v srpnu 2023 vynesli na Milešovku, a splnili mu tak jeho sen. Nakonec cíl další společné akce vymyslel Jiří Pálka. Po výstupu na nejvyšší horu Českého středohoří bude následovat cesta do podzemí. Ať je pořádná změna.

TEXT: MARTINA STRNADOVÁ
FOTO: PETR AMBROŽ

„Byl jsem letos navštívit středověké zlaté doly v Jílovém u Prahy a nadchlo mě to. Hned jsem se majitelů zeptal, zda bychom mohli uskutečnit mimořádnou prohlídku s vozíčkářem, oni souhlasili. Na oplátku jsme jim pak pomohli se stavbou ferraty, kterou v podzemí pro návštěvníky budují, vysvětlil Jiří Pálka. Důl totiž volně přístupný není, je v soukromých rukou milovníků podzemí, nadšenců do geologie a hornictví a prohlídku je třeba předem domluvit. „Vzít tam Radka byla výzva,“ dodal. Radek s jeho dobrodružným plánem souhlasil, ale pochybnosti měl velké. „Když mi Jirka představil svůj nápad a ukázal video, které v dolech natočil, tak už na něm to vypadalo děsivě. Přímou na místě to pak celé působilo ještě mnohem hůř. Říkal jsem si, že to je nereálné, že to nedáme. Štola byla strašně stísněná, úzká, nízká. Jak mě tedy protáhnou? Nakonec jsme to zvládli, ale byly tam napínavé momenty,“ odvětil na to Radek Coufal, který je po úrazu v roce 2018 na vozíku.

Jirka však už měl v hlavě plán, jak akci zrealizovat. Odvodňovací štola, kterou vede přístupová cesta do dolu, je místy jen 40 centimetrů široká. A taky jí protéká voda, proto jsou na zemi dřevěné lávky. Jízda na vozíku tedy nepřipadala v úvahu, stejně jako záchranářská nosítka, na nichž kamarádi vytáhli Radka na Milešovku. Musí je totiž nést šest lidí – tři a tři na každé straně. „Napadlo mě upravit kotouč, shodili jsme z něj korbu a se synem jsme udělali takové sedolehátko, k němu přidělali kurty, aby z něj Radek nespádl, a příprava byla hotová,“ popsal výrobu dopravního prostředku. Datum výpravy, jíž se spolu s Radkem Coufalem zúčastnili Jiří Pálka s dcerou Leonou a synem Jiřím, kamarád Michal, Petr a Jana Ambrožovi i s devítiletou dcerou Markétkou, Pavel a Jan Tesařovi a Jakub Jaša, bylo stanoveno na 19. října 2024. Radek se těšil, protože v dolech ještě nikdy v životě nebyl. Hlodal v něm sice červíček pochybností, zda to klapne, ale zároveň vě-

děl, že když Jirka něco řekne, tak to platí. První návštěva dolů, a rovnou zlatonosných, slibovala velký zážitek. Ty jílovské patřily historicky k nejdůležitějším zdrojům zlata v českých zemích, z nichž pramenilo bohatství pro Přemyslovce a Lucemburky. Ve 14. století bylo Jílové u Prahy připomínáno jako královské zlatohorní město, když zde král Jan Lucemburský dal razit zlatý dukát. Díky výtěžkům ze zdejších dolů byly vybudovány Karlštejn, Karlův most nebo chrám sv. Víta. Zlato posloužilo i k výrobě Svatováclavské koruny. Prohlídka dolu opravdu stojí za to. „Jsou tam k vidění vrtačky, přehazovací nakladače, drtiče na rudu, dozvíte se víc o dobývání zlata, způsobu, jak ve středověku z rudy zlato dostávali, jak se tam horníci nadřeli,“ poznamenal Pavel Tesař. „Naším cílem je zpřístupnit celý komplex dolů v této oblasti s několika variantami tras, kde budou moci návštěvníci vidět různé techniky dobývání zlata od hluboké historie po 20. století,“ uvádějí na svém

webu majitelé dolu Pepř, který je zpřístupněn již zmiňovanou odvodňovací štolou Václav.

Právě touto cestou kamarádi Radka táhli a tlačili na stavebním kolečku jeden a půl kilometru mírně do kopce, aby si mohli společně prohlédnout podzemní prostory a okusit jejich atmosféru. Důl má tři patra, dvě spodní jsou zatopená a slouží potápěčům a záchranářům ke cvičení, jediné horní je přístupné. „Při tlačení a tažení kotouče jsme se střídali co dvacet metrů. Dobrých třicet metrů musel Radek zabrat sám. Hodně ručkoval po zemi i po trubkách, neměl to zadarmo. Ani tak jsme neprošli všude, místy jsme ho sundali a přes ty nejnáročnější úseky přenašeli,“ podotkl Jan Tesař. „Spolu s kotoučem jsme táhli i skládací vozík, aby se pak Radek na exkurzní trase dolu mohl pohybovat sám,“ dodal Petr Ambrož.

„Pro mě to byla mnohem náročnější výprava než na Milešovku. Hodně jsem pomáhal,“ poznamenal Radek. „No bodejť, tam sis válel šunky, tady musels makat,“ skočil mu do toho se smíchem Jirka. „Když jsme pak skoro po sedmi hodinách vylezli ze štoly, byli jsme vyvalení, od bláta, zničení, ale šťastní, že se to povedlo a že jsme pokořili takovou výzvu. Svým způsobem to pro mě byl ještě silnější zážitek než Milešovka. Měl jsem na tom totiž i svůj vlastní podíl. Musel jsem si to taky zasloužit, nebylo to celé jen na týmu lidí kolem mě,“ pokračoval Radek a dodal: „A navíc, v samotném závěru exkurze jsem měl tu čest provést zkušební odstřel. Mají tam totiž pro návštěvníky připravenou ukázkou, jak těžba kdysi probíhala. Cestou zpátky jsme pak šli v mlze, protože kouř a prach nemají kudy jinudy uniknout.“

I ostatní členové výpravy hodnotí výlet jako zdařilý, plný pozitivních dojmů a zážitků. „Mně se líbilo úplně všechno, ale nejvíc jízda důlním vláčkem. A taky ty svítící kameny na stěnách,“ sdělila nejmladší účastnice Markétka.

Nikomu při akci nehrozilo žádné nebezpečí. Maximálně mohli Radka vyklopit a vykoupat ve vodě, která tekla odvodňovací štolou, což by vzhledem k osmistupňové teplotě v podzemí bylo nepříjemné, ale nic dramatického.

„Když má člověk kolem sebe ty správné lidi, tým zdatných kamarádů, dají se vymýšlet šílenosti a i na vozíku podnikat velké a neuvěřitelné věci. Jsem vděčný za to, že takovou partu mám,“ říká

s díky Radek Coufal. Své zkušenosti a zážitky předává dál coby člen Paracentra Fénix, jediného centra komplexní péče pro osoby se získaným poškozením míchy na Moravě. Šíří pozitivní myšlení a všem kolem sebe říká, že na vozíku život nekončí. Snaží se působit i preventivně a jezdí po besedách se školáky. „Chci zejména dospívající mládeži, která má často blízko k nebezpečným vyložením, sdělit, že jedna jediná blbina jim může zkazit celý život. Od člověka na vozíku je to sdělení mnohem věrohodnější než od zdravého,“ uzavírá Radek.

Naši krajinu zdobí už po staletí kříže. Stojí u cest, na návších, u lesních pěšin a každý má svůj příběh. Na některých z nich najdete i jména těch, kteří je stavěli, nebo těch, kterým jsou věnovány. Pojďme si povídat o lidech, kteří už tu nejsou, ale v krajině zanechali věčnou stopu.

Dolní Radslavice: Baštářův kříž

Za vsí Dolní Radslavice u silnice směrem na Březejc stojí mohutný kamenný kříž s tmavou figurou Krista. Okolo kříže je torzo ohrádky. V dolní části kříže je pak kovová tabulka s nápisem: Poutníku, zde málo stůj, / rány moje rozvažuj! / Rány moje kynou, / léta tvoje hynou, / smrt, soud, nastane, / kam se duše tvoje dostane? / Věnoval J. Baštář z Dol. Radslavic / L. P. 1912.

Josef Baštář byl zemědělským dělníkem a v Dolních Radslavicích pobýval krátce na počátku 20. století. Pracoval na statku číslo popisné 14 u nevlastního bratra Jana Horta.

Josef Baštář se narodil 16. března 1866 ve Skřínářově v domě číslo popisné 10, a to jako syn pololánika ve Skřínářově Františka Baštáře, jenž byl synem Josefa Baštáře. Matkou Josefa byla Františkova manželka Josefa, dcera pololánika ze Skřínářova Tomáše Klimeše a jeho ženy Kláry rozené Neklapilové.

Dne 20. října 1896 se Josef Baštář v Osové Bítýšce oženil s Antonií (narozena 22. května 1874) ze Skřínářova číslo popisné 2, dcerou celolánika ze Skřínářova Antonína Neklapila a jeho ženy Františky rozené Příhodové, vdově po Karlu Zemanovi. Antonie Baštářová zemřela už 12. ledna 1897, a to na gastroenteritidu. Pikantní na smrti Antonie Baštářové je skutečnost, že pohřeb se konal až 16. ledna, protože byla k mrtvole přizvána soudní komise z Velké Bíteše, aby tělo prohlédla. Komise se ovšem nedostavila. Proč měla být komise přizvána, není známo.

V roce 1900 byl Josef Baštář uváděn jako majitel pololánu ve Skřínářově číslo popisné 10. O tři roky později statek už vlastnil František Hort, který byl Josefovým nevlastním bratrem (syn Josefy Klimešové z druhého manželství s pololáníkem ze Skřínářova Janem Hortem). František Hort se narodil 7. srpna 1881 ve Skřínářově v domě číslo popisné 10.

Josef Baštář zemřel 30. prosince 1910 v Dolních Radslavicích v domě číslo popisné 14, a to na rakovinu žaludku. V té době dům číslo popisné 14 v Dolních Radslavicích vlastnil druhý Josefův nevlastní bratr Jan Hort (narozen 24. února 1879 ve Skřínářově). Dům získal v roce 1903 nebo 1904 od Petra Homoly.

Petr Chňoupek

Velké Meziříčí má bohatou historii, do které se zapsala nejedna osobnost. Na některé se ovšem zapomíná. Mezi takové patří i legionáři. V našem seriálu chceme připomenout osudy některých z nich.

17. 24. září	25. Tomáš	1. 1.	1. Babák Tomáš,	1. Marie, maničská des.	1. Drápela
Lavobřeháň Lomprout.	Karviná, v. d. m. Klone Tráková z Velkého Meziříčí č. 265.		zedník ve Lhotkách, maničský voj. kulovnic. žabáka, strážník a Rado- šovci, a též v. d. m. v armádě. Sloužil v. 8. 1896.	na Sv. Anny v Drápské z. stavení v Dolním Rade- šovicích, a v Radošovicích, Rous. n. 24. 1868.	zedník ve Kbelci. Marie jeho manželka
14.				Č. 495.	

Zedník specialistou u ženistů

Zedník Tomáš Babák ze Lhotek rukoval rovnou na italskou frontu. Domů se pak vracel jako specialista na zákopy. Pojdme se seznámit s jeho osudem.

Tomáš Babák se narodil ve Lhotkách 17. září 1899 v domě číslo popisné 25. Později se rodina odstěhovala do Dolních Radslavic a ještě později do Velkého Meziříčí na Karlov do domu číslo popisné 489.

Jeho otcem byl zedník (později rolník) ve Lhotkách Tomáš Babák, jenž byl synem obuvníka v Radošovicích (u Ilavy na Slovensku) Antonína Babáka a jeho ženy Josefy rozené Slámové. Matkou mu byla Marie, dcera domkáře v Dolních Radslavicích Jakuba Drápely a jeho ženy Rosalie rozené Rousové. Tomáš měl tři sestry a tři bratry.

Rukoval 10. března 1917. To mu ještě nebylo ani osmnáct. Do války, na italskou frontu, odešel 2. dubna 1917, a to s jihlavským 81. pěším plukem. Do italského zajetí padl u Tolmina 24. října 1917. Zajetí trávil v Salernu di Padula, kde vyřezával cigártašky.

Do československých legií se přihlásil 25. ledna 1918 v zajateckém táboře v Padule. Do legií vstoupil 15. února 1918 a k 33. pěšímu pluku byl zařazen 26. dubna 1918. S plukem prošel boji na Santa Dona di Piave, Doss Cassino a Doss Alto. Domů se vrátil 18. prosince 1918. Po válce bojoval na Slovensku (konkrétně u Bratislavy). Od 20. listopadu 1918 byl členem speciálního oddělení zákopníků (sapér, ženista).

Když se řekne sapér, napadne většinu z nás jako první sapér Vodička z Haškova Švejka. Sapéři byli vojáci, kteří před postupujícím vojskem odstraňovali překážky a zátaras, kopali zákopy, stavěli mosty a podkopávali nepřátelská opevnění, zejména při obléhání. Jejich hlavní výzbrojí byla dlouhá sekera, která sloužila také jako zbraň. Teprve ve 20. století vyměnili sekery za těžké stroje a jeřáby.

V legiích skončil 31. července 1919, kdy odešel na trvalou dovolenou. Po válce pracoval dál jako zedník, a navíc si ještě přibrál práci cestáře.

Petr Chňoupek

POMŮČKA: APO, BLE CVIKLA OVA, RIVA	ŘEMÍNEK NA KRKU ZVÍŘETE	KOUSEK JÍDLA VLOŽENÝ DO ÚST	INICIÁLY HERCE MUNZARA	JEDEN I DRUHÝ		PILINY	PODIVY	VELKÝ MOŘSKÝ MLŽ	AMERICKÝ PAPOUŠEK	FRAN- COUZSKÝ „Z“	ZACHOVAT		AROMA	1. TAJENKA	HLAVNÍ MĚSTO KAZACH- STÁNU
HLAVNÍ MĚSTO NORSKA					NAZAD VELKÁ JEDEN AKR							ZRALÉ VAJEČNÉ BUNKY			
3. TAJENKA												HRŮZA ŠALBA			
PR			MAJETEK KOŠÍKOVÁ							OČISTIT KOSTĚTEM SPOLEK					
INICIÁLY SKLADA- TELE BACHA				ITALSKÝ FOTBA- LISTA ŠLECHTIC					ČTVRTÁ TRÍDA GYMNÁZIA VLADAŘ						
VZORKY MĚRIDEL							FIKCE JASNĚ HOŘET					OSOBNÍ ZAJMENO SOUSTAVA PŘÍSTROJŮ			
CHYTRÁ- KOVY							PRUŽNÁ VĚTVĚ PAŘÁT					JMÉNO GEISLE- ROVÉ VŮNĚ			
	MALÁ OJNICE	HAVRANÍ SKŘEK 2. TAJENKA				OSLABEN PROTIKLAD					FILIPÍNSKÁ SOPKA KOŽÍ ZVUK				PŘEDLOŽKA
POLEDNÍ JIDLO (slovensky)					DRAHÝ KÁMEN ODRŮDA ŘEPY					SKVĚLE STŘÍKAT					
VÉZT SE				STRKAT ANGLICKY „JEDNA“					SLOUČENI- NA CHLORU MŘÍŽOVÉ DVEŘE						
NĚMECKÝ JAZYK (zkratka)			VAŘENÉ VEPŘOVÉ ROZRÝVAT PLUHEM				ZPOPEL- NĚNÍ BÁSNÍK								
SARKASTA							CESTOVNÍ DOKLAD SPZ ML BOLESLAVI				ZNAČKA ASTATU MUŽSKÉ JMÉNO			SADA	JAPONSKÁ POTÁPEČKA
TENKÝ PRAMĚNEK						HESLO EVROPAN						VELMOC INICIÁLY HEREČKY MUTIOVÉ			
SPZ KLATOV				4. TAJENKA											
ZÁMEZÍ				MONGOL- SKÝ PASTEVEC					RAJČATA						

Pamětní deska pilota Karla Novotného

V Hrbově, na domě číslo popisné 9, je umístěna pamětní deska, která připomíná místo narození letce RAF pplk. Karla Novotného. Ten se v Hrbově narodil 4. listopadu 1919, a to jako syn rolníka Jana Novotného, který do Hrbova přišel z (**tajenka 1**) na Třebíčsku, a to, když se 3. června 1913 oženil s Marií Čermákovou, rolnickou dcerou z Hrbova z domu číslo popisné 9.

Když přišla německá okupace Československa, spolu se svým krajanem Aloisem Dvořákem opustil území protektorátu, stalo se tak v lednu 1940. Už 17. února 1941 se hlásili na československém konzulátu v (**tajenka 2**). Přes Francii se pak dostali do Velké Británie.

Oba se dali k letectvu. Karel se „vyučil“ radiotelegrafistou a posléze palubním střelcem. Alois zůstal na zemi a jako mechanik se staral o letadla. Karel Novotný létal na (**tajenka 3**) a když dokončil svůj turnus, přihlásil se do pilotní školy a odjel do Kanady. Zpátky se vrátil jako pilot a začal létat s liberatory u 311. československé bombardovací peruti.

Přišel 13. červenec 1944, kdy Karel Novotný se svým (**tajenka 4**) narazil u Malborough Village do kopce. Na místě zahynula celá posádka bombardéru. Pohřben je na vojenském hřbitově Weston Mill Cemetery v Plymouthu.

Karel Novotný byl vyznamenán Československým válečným křížem 1939 a dvakrát medailí Za chrabrost.

Tajenka z minulého čísla:

zasvěcená, půdorysu, světců, šindelovou střechu

Znění tajenky a jméno s bydlištěm zašlete do 24. ledna 2025 na adresu: velkomezirisko@velkomezirici.cz nebo poštou či doručte osobně do redakce.

Výherce z minulého čísla: Pavel Vávra, Vídeň

Lidové pověsti se v minulosti šířily především ústním vyprávěním. Podle vzoru lidových vypravěčů se těmito pověstmi inspirovala a téma znovu zpracovala Marie Ripperová. Ilustracemi je doplnily Alice Trojanová a Kateřina Dvořáková. Publikaci Pověsti z Velkomeziříčska vydalo město Velké Meziříčí roku 2020. Zakoupit ji můžete v Turistickém informačním centru Velké Meziříčí nebo na e-shopu města.

Pověsti z Velkomeziříčska

Jak vzniklo Meziříčí

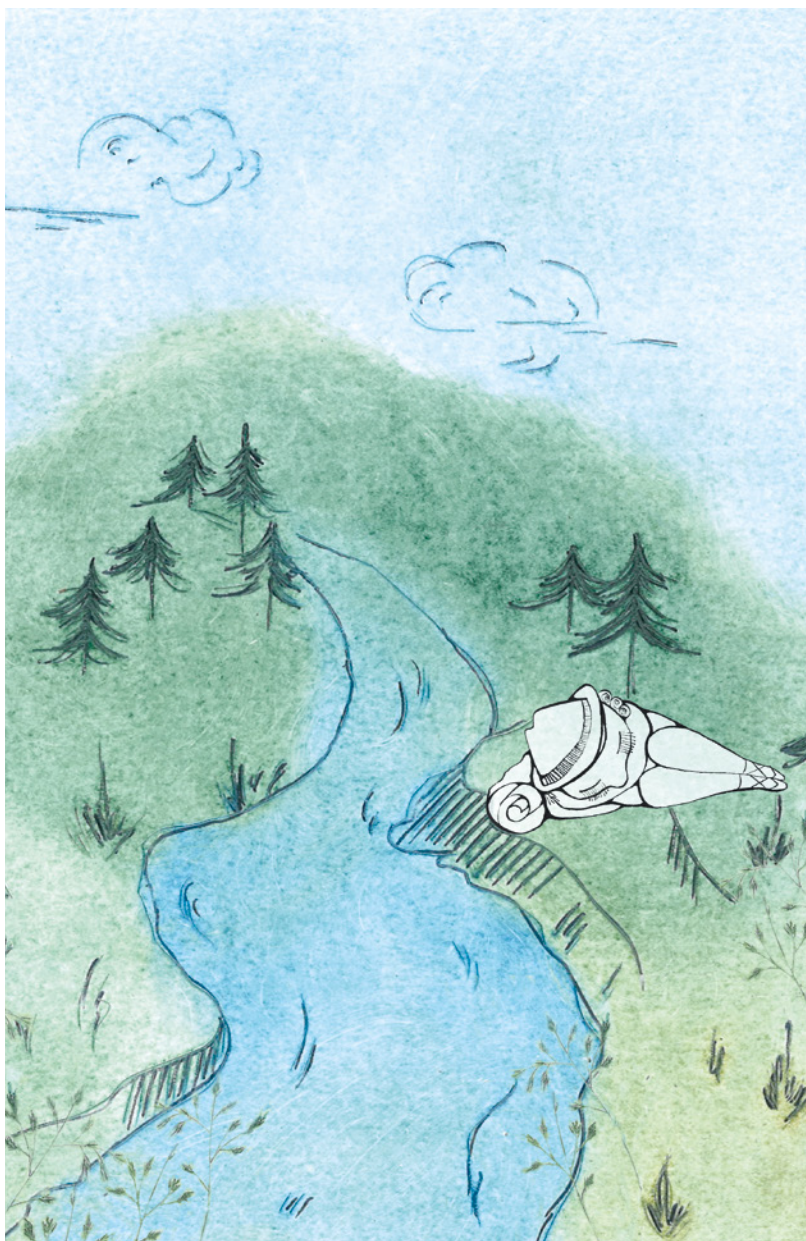
Na místě, kde se dnes rozkládá město Meziříčí, nebylo kdysi nic. Stráně byly porostlé hustým lesem se spoustou zvěře, mezi kopci se prodírala řeka plná ryb. Občas se k ní přišel napít medvěd nebo srnec. Podél řeky vedla úzká pěšina, po které někdy putovali kupci. Když bylo sucho, pohybovali se údolím řeky. Tam, kde byla půda rozbahněná, vedla cesta nahore na stráni. Od řeky se však moc nevzdalovali. Sloužila jim jako ukazatel směru. Přešli a spěchali dál, aby se ještě před setměním dostali někam mezi lidi.

Až jednou. Proti proudu řeky jeli volným krokem muži na koních. Po zarostlé pěšině museli jet jeden za druhým, takže se zdálo, že jich je hodně. Pokřikovali na sebe, smáli se, všude jich bylo plno. Jen lesklá zbroj dávala tušit, že se nejedná o pouhý výlet. V jejich čele jel velitel na bílém koni. Podle oblečení bylo vidět, že je urozeného původu.

Slunce dávno zapadlo, ale oni jeli dál a dál. Na krajinu padla tma, jezdci už byli unaveni, ale jejich velitel stále velel pokračovat. Přebrodili říčku, vyšplhali do kopce. „Pane, zastavme se, není vidět na krok. Vždyť si některý kůň může zlomit nohu,“ prosili zbrojnoši. Právě v tom okamžiku i jeho kůň zůstal stát a odmítal jít dál. Pán viděl, že dnes už nikam nedojedou. „Dobře, přenocujeme tady,“ rozhodl. Rozložili se pod košatou lípou a únavou usnuli.

Ráno je probudilo vycházející slunce. Zbrojnoši se rozeběhli po okolí, aby sehnali něco k jídlu. „Je tu krásně,“ hlásili veliteli. „Jste na vysoké skále a dole v údolí se stékají dvě řeky. Je v nich plno ryb a v okolních lesích je hojnost zvěře.“ „Výborně, přesně takové místo hledám,“ zaradoval se pán. „Zde postavíme hrad a bude se jmenovat podle těch řek – Meziříčí.“

Jak řekl, tak se stalo. Brzy přijely vozy plné dělníků. Nakáceli stromy, z okolí navozili velké kameny a na skále postavili pevný hrad. Potomek lípy, pod kterou přenocovali, roste dodnes v zámeckém parku.

Kalendář akcí

Kino

Kinosál JC

9. 1. 2025, 16:30

Vlny

Zlevněná projekce

10. 1. 2025, 17:00

Odvážná Vaiana 2

12. 1. 2025, 16:00

Bob a Bobek ve filmu:

Na stopě Mrkvojeda

12. 1. 2025, 18:30

15. 1. 2025, 18:00

V dobrém i zlém

16. 1. 2025, 19:00

Woodwalkers:

Caragova proměna

17. 1. 2025, 19:30

Maria

18. 1. 2025, 16:00

Mufasa: Lví král

22. 1. 2025, 19:30

Better Man

23. 1. 2025, 19:30

Goebbels

25. 1. 2025, 19:30

Nosferatu

26. 1. 2025, 16:00

30. 1. 2025, 16:30

31. 1. 2025, 18:30

Zlatovláska

26. 1. 2025, 18:30

Na plech

30. 1. 2025, 19:30

Vlčí muž

31. 1. 2025, 16:00

2. 2. 2025, 16:00

Paddington v džungli

2. 2. 2025, 18:30

Holka od vedle

Změna programu vyhrazena.

Divadlo

11. 1. 2025, 15:00

25. 1. 2025, 13:30 a 15:30

Malá scéna JC

Tři sněhuláci, Diamantová sekera

13. 1. 2025, 19:00

Velký sál JC

Nohy vzhůru

18. 1. 2025, 19:00

Velký sál JC

Fichtl

24. 1. 2025, 17:00

Velký sál JC

Zpíváme a tančíme s Míšou

17. 3. 2025, 19:30

Velký sál JC

Berlin, Berlin

22. 3. 2025, 19:00

Velký sál JC

Na ocet

28. 3. 2025, 19:30

Velký sál JC

Oscar a paní Růžová

9. 4. 2025, 19:30

Velký sál JC

Co to píšeš, miláčku

11. 4. 2025, 19:30

Velký sál JC

Otec v šestinedělí

Talkshow Romana Vojtka

23. 4. 2025, 19:30

Velký sál JC

Vedlejší účinky

2. 6. 2025, 19:30

Velký sál JC

Dámy vpřed!

Plesy

11. 1. 2025, 19:30

Jupiter club

Ples města

25. 1. 2025, 19:00

Klubovna na Tržišti

Házenkářský ples

8. 2. 2025, 19:30

Jupiter club

Farní ples

14. 2. 2025, 20:00

Jupiter club

23. charitativní ples

Pořádá Centrum Kociánka

22. 2. 2025, 20:00

Jupiter club

Studentský ples GVM

8. 3. 2025, 20:00

Jupiter club

AGRO ples

15. 3. 2025, 19:00

Jupiter club

Maturitní ples GVM

Různé

28. 1. 2025, 18:00

Kino JC

Žlutá žába pluje do

Mongolska

Proběhne přednáška

+ promítání

Koncerty

19. 3. 2025, 19:00

Koncertní sál JC

Igor Ardašev - klavírní

recitál

23. 3. 2025, 19:00

Velký sál JC

Ondřej Havelka a jeho

Melody Makers

27. 3. 2025, 19:00

Velký sál JC

Dymytry

4. 4. 2025, 19:30

Velký sál JC

Tomáš Klus & Cílová

skupina

5. 4. 2025

Jupiter club

Fajtfest v centru

15. 4. 2025, 19:00

Velký sál JC

Hudba Harryho Pottera při svíčkách

28. 4. 2025, 17:00

Velký sál JC

Duo Jamaha

27. 5. 2025, 19:00

Velký sál JC

4 tenoři a Unique Quartet

VGS

Kinosál JC, 16:30

14. 1. 2025

Historie lyžování ve Velkém

Meziříčí

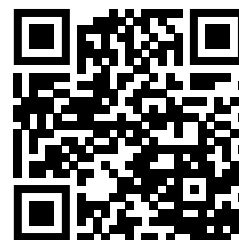
21. 1. 2025

Život Stanislava Vodičky

28. 1. 2025

MUDr. František Skřivan,

lékař, obrozenec a lidumil

Pravidelně aktualizovaný
kalendář akcí
naleznete na webu
www.velkomeziricsko.cz